

Kokousaika 6.10.2025 klo 9:30

Kokouspaikka Tyks, T-sairaala, A-osa, 6. krs, hallituksen kokoushuone

Käsiteltävät asiat

Kokouksen tiedot ja osallistujat	1
294 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
295 § Pöytäkirjantarkastajien valinta	4
296 § Työjärjestyksen hyväksyminen	5
297 § Aluehallituksen kokouksen 22.9.2025 § 283 pöytäkirjan tarkastaminen	6
298 § Talousarvion ja -suunnitelman 2026-2028 valmistelulinjaukset	8
299 § Oikaisuvaatimus lähipalvelulisästä	11
300 § Raportti ruotsin- ja kaksikielisyyden toteutumisesta organisaatiomuutosten jälkeen	13
301 § Ehdotus kielellisestä vaikutusarvioinnista leikkausten yhteydessä	15
302 § Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien paperittomien terveydenhuollon nykyläajuuden takaamista	18
303 § Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien matalan kynnyksen kohtaamispaikkaa päihdeongelmista kärsiville Turun keskustaan	21
304 § Vastaus vaaterahaa koskevaan valtuustoaloitteeseen	25
305 § Aluevaltuuston 24.9.2025 päätösten toimeenpano	30
306 § Aluevaltuuston kokousaikataulun vahvistaminen keväälle 2026	32
307 § Aluevaltuuston asialistan hyväksyminen	33
308 § Hyvinvointialueen ajankohtaiskatsaus	34
309 § Aluehallituksen otto-oikeuden käyttäminen	35
310 § Tiedoksiantoasiat	38
Muutoksenhakuohjeet	39

Aluehallitus

6.10.2025

18/2025

Kokousaika 6.10.2025 klo 9:30 - 12.30

Kokouspaikka Tyks, T-sairaala, A-osa, 6. krs, hallituksen kokoushuone

Osallistujat

Jäsenet

Niina Alho, pj
Jani Kurvinen, vpj.
Sauli Seittenranta, 2 vpj
Sofia Maleike-Ruohola
Kristiina Hellsten
Mika Maaskola, varajäsen, etänä
Toni Forsblom
Tarja Mäki-Punto-Ristanen
Mauri Kontu, etänä
Päivi Maisila
Heidi Aaltonen
Lassi Laine, varajäsen
Otto Bruun
Nina Söderlund
Erika Tavio, etänä

saapui klo 9.36

Muut osallistujat

Katriina Hiippavuori, etänä
Ari Korhonen, etänä,
poissa klo 9.43-9.47
Jari Välimäki
Juhani Nummentalo
Janina Andersson

aluevaltuuston puheenjohtaja

aluevaltuuston I varapj.

aluevaltuuston II varapj.

aluevaltuuston III varapj.

kansalliskielilautakunnan pj.

Tarmo Martikainen
Laura Saurama,
poissa klo 9.43-9.47

hyvinvointialuejohtaja esittelijänä

konsernipalvelujohtaja

Antti Parpo
Jari-Pekka Tuominen,
poissa klo 9.43-9.47

strategia- ja integraatiojohtaja

hallintojohtaja sihteerinä

Elisa Viitasalo
Mervi Koskinen

konsernilakimies, tekninen sihteeri
tekninen sihteeri**Kutsuttuna**

Mikko Pietilä, etänä klo 9.30-9.37
Vesa Halonen, etänä
Mikko Pakarinen
Eeva-Sirkku Pöyhönen
Ville Rajahalme, § 310, etänä

tulosaluejohtaja

tulosaluejohtaja

tulosaluejohtaja

tulosaluejohtaja

talousjohtaja

Aluehallitus

6.10.2025

18/2025

Katariina Huikko, § 310, etänä
Jari Poromaa, § 310, etänä
Tommi Väyrynen, § 310
Marika Lehtinen, § 310
Karolina Olin, § 310, etänä
Hanna Petäjä, § 310, etänä
Terhi Painilainen, § 310, etänä
Suvi Vainiomäki, § 310, etänä

Pöytäkirjan
allekirjoitus ja
varmennus

Niina Alho, puheenjohtaja
Jari-Pekka Tuominen, sihteeri §§ 294 - 296, 298 - 310
Elisa Viitasalo, sihteeri § 297

Pöytäkirjan tarkastus

Jani Kurvinen
Sauli Seittenranta

Allekirjoitukset

Pöytäkirja on allekirjoitettu ja tarkastettu sähköisesti.

Pöytäkirja nähtävänä

Aluehallituksen pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi Varsinais-Suomen hyvinvointialueen verkkosivuilla osoitteessa: <https://varha-julkaisu.triplancloud.fi>.

§ 294 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**Selostus**

Hallintosäännön 161 §:n mukaan kutsu aluehallituksen kokoukseen on annettava vähintään kaksi päivää ennen kokousta, mikäli mahdollista. Kutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä siinä käsiteltävät asiat. Kutsu tähän kokoukseen on lähetetty 1.10.2025.

Hyvinvointialuelain 108 §:n 2 momentin mukaan aluehallitus on päätösvaltainen, kun yli puolet jäsenistä on läsnä.

Hallintosäännön 169 §:n mukaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä sen, onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Kokouskäsitely

Merkittiin, että Nina Söderlund saapui kokoukseen § 294 aikana ennen päätöksentekoa.

Päätös

Aluehallitus totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

§ 295 Pöytäkirjantarkastajien valinta**Selostus**

Aluehallituksen pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla valittavaa pöytäkirjantarkastajaa.

Päätös

Aluehallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi Jani Kurvisen ja Sauli Seittenrannan.

§ 296 Työjärjestyksen hyväksyminen

Selostus

Aluehallitus hyväksyy esityslistan työjärjestykseksi.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi esityslistan työjärjestykseksi.

§ 297 Aluehallituksen kokouksen 22.9.2025 § 283 pöytäkirjan tarkastaminen**Diaarinumero**

VARHA/22577/00.02.01/2025

Valmistelija ja lisätietojen antaja

Konsernilakimies Elisa Viitasalo

Selostus

Hyvinvointialuelain 112 §:n mukaan toimielimen päätöksistä pidetään pöytäkirjaa. Edelleen hyvinvointialuelain 95 §:n mukaan hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset muun muassa pöytäkirjan laatimisesta, tarkastamisesta ja tiedoksi antamisesta. Varsinais-Suomen hyvinvointialueen hallintosäännön 181 §:n mukaan pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa toimielimen puheenjohtaja. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti.

Aluehallituksen kokouksessa 22.9.2025 § 279 toiseksi pöytäkirjantarkastajaksi valittu Konsta Nylander oli esteellisenä poissa § 283 käsittelyn ajan eikä siten voi tarkastaa kyseistä asiakohtaa. Kokouksessa ei valittu kyseiseen asiakohtaan toista pöytäkirjantarkastajaa. Tästä syystä aluehallitus tarkastaa § 283 tässä kokouksessa.

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus päättää

1. tarkastaa liitteenä olevan aluehallituksen kokouksen 22.9.2025 pöytäkirjan § 283 osalta
2. että pöytäkirja tämän pykälän osalta tarkastetaan tässä kokouksessa.

Kokouskäsittely

Merkittiin, että Jari-Pekka Tuominen, Laura Saurama ja Ari Korhonen ilmoittivat esteellisyydestään (yhteisöjääviys) ja poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Merkittiin, että aluehallitus määräsi Elisa Viitasalon toimimaan sihteerinä tämän asian käsittelyn ajaksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

1. Aluehallitus pöytäkirja 22.9.2025 § 283

§ 298 Talousarvion ja -suunnitelman 2026-2028 valmistelulinjaukset**Diaarinumero**

VARHA/14216/02.02.00/2025

Valmistelija ja lisätietojen antaja

Konsernilakimies Elisa Viitasalo
Hallintojohtaja Jari-Pekka Tuominen
Talousjohtaja Ville Rajahalme

Selostus

Hyvinvointialuelain 115 §:n mukaan aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä aluevaltuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Hyvinvointialuelain 115 §:n mukaan taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Lisäksi 115 §:n mukaisesti hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee olla katettuna taloussuunnitelmakauden loppuun mennessä.

Hyvinvointialueen talous on ensimmäisten toimintavuosien aikana ollut raskaasti alijäämäinen ja hyvinvointialueen kumulatiivisen alijäämän on vuoden 2025 lopussa ennustettu olevan noin 210 milj. euroa huolimatta vuoden 2025 ennustetusta noin 55 milj. euron ylijäämäisestä tuloksesta. Sopeutukset jatkuvat kuluvana vuonna ja ensi vuoden osalta sopeutustarve näyttäytyy myös merkittävänä. Mikäli hyvinvointialue kattaisi alijäämät vuoden 2026 loppuun mennessä, tarkoittaisi se aluehallituksen suunnittelukehyksen mukaisen noin 46 M€ sopeutuksen sijaan noin 205 milj. euron sopeutuksia vuonna 2026, mitä ei voida pitää mitenkään realistisena perustuslakiin ja lakiin perustuvien kriittisten palvelujen turvaamisen näkökulmasta.

Oikeuskanslerin on antanut päätöksen Etelä-Karjalan ja Satakunnan hyvinvointialueiden kanteluun 23.4.2025 OKV/3069/10/2024. Kantelu koski hyvinvointialueen talousnormiston ja järjestämisvastuuta määrittävän lainsäädännön välistä ristiriitaa. Oikeuskansleri on todennut muun muassa

seuraavasti: "Perustuslakiin ja lakiin perustuvia palveluita ei voida jättää lainvastaisella tavalla hoitamatta hyvinvointialueella alijäämän kattamisvelvoitteen toteuttamiseksi. Saman toteavat myös molemmat ministeriöt perusoikeusmyönteiseen laintulkintaan viitaten. Korostan tätä näkökohtaa." Oikeuskansleri on ratkaisussaan korostanut vahvasti lisärahoituksen merkitystä ensisijaisena voimassa olevassa lainsäädännössä tunnistettuna keinona. Lisäksi oikeuskansleri on todennut: "Vaikka asiasta ei ole suoraan säädetty, niin hyvinvointialueen talousarvioon ja tulevien vuosien osalta taloussuunnitelmaan on otettava määrärahat tiedossa oleviin hyvinvointialueen menoihin objektiviteettiperiaatteen mukaisesti. Talousarviolla ja taloussuunnitelmalla on yhteys hyvinvointialueen tilinpäätökseen, jonka tulee antaa oikea ja riittävä kuva hyvinvointialueen taloudesta. Tämän ja yleishallinto-oikeudellisen objektiviteettiperiaatteen mukaisesti hyvinvointialueen talousarvion ja taloussuunnitelman pitää perustua realistisille ja todennäköisimpiä perustellusti pidettäville oletuksille ja laskelmille. Talousarvion ja taloussuunnitelman laatiminen tällaisille parhaan tiedon ja realistisimman arvion mukaisille oletuksille ja laskelmille on hyvinvointialueen viranhaltijan ja luottamushenkilöpäätöksentekijöiden virkavastuulla oleva virkavelvollisuus." Toisaalta oikeuskansleri on myös korostanut, että vastuuvapauspohdinnan osalta merkitystä on sillä, että sopeuttamistoimenpiteitä on tehty.

On selvää, että jos kaikki Varhalle vuosina 2023-2024 kertyneet alijäämät katettaisiin vuoden 2026 loppuun mennessä palveluita ei pystyttäisi järjestämään perustuslain ja muun lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Tästä syystä Varsinais-Suomen hyvinvointialue on hakenut rahoituslain 11 §:n mukaista lisärahoitusta (aluehallituksen päätökset 24.6.2025 § 230 ja 25.8.2025 § 255). Lisärahoitusneuvottelut on käyty ja neuvotteluista on laadittu muistio. Neuvotteluiden ja muistion perusteella Varha ei tule mitä todennäköisimmin saamaan lisärahoitusta. Valtioneuvoston lopullinen päätös asiassa annetaan ennakkotietojen perusteella 9.10.2025. Päätöksestä informoidaan aluevaltuuston kokouksessa 22.10.2025.

Ennakoidun kielteisen lisärahoituspäätöksen jälkeen talousarvion valmistelun reunaehdot ovat käytännössä seuraavat:

- Perustuslakiin ja lakiin perustuvia palveluita ei voida jättää lainvastaisella tavalla hoitamatta hyvinvointialueella alijäämän kattamisvelvoitteen toteuttamiseksi
- Talousarvion ja taloussuunnitelman laatiminen parhaan tiedon ja realistisimman arvion mukaisille oletuksille ja laskelmille on hyvinvointialueen viranhaltijan ja luottamushenkilöpäätöksentekijöiden virkavastuulla oleva

virkavelvollisuus

Edellä olevia reunaehtoja noudattaen ei ole mahdollista laatia talousarviota, jonka mukaan alijäämät olisivat katettuna vuoden 2026 loppuun mennessä. Tästä syystä aluevaltuustolle esitetään, että talousarvio tullaan valmistelevaan siten, että sillä turvataan riittävät lakisääteiset palvelut mutta samanaikaisesti se ei täytä hyvinvointialuelain 115 §:n mukaista alijäämien kattamisen määräaikavelvoitetta. Lisäksi tulee huomioida, että aluehallitus on kokouksessaan 22.9.2025 päättänyt tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmasta, jonka avulla pyritään tekemään mahdollisimman paljon säästöjä palveluita kuitenkaan vaarantamatta.

Taloussuunnitelmavuodet laaditaan kuitenkin siten, että alijäämät saadaan katetuksi vuoden 2028 loppuun mennessä. Tällä ratkaisulla pyritään turvaamaan perustuslakiin ja lakiin perustuvat palvelut sekä mahdollisimman hyvin noudattamaan myös hyvinvointialuelain 115 §:n mukaisia velvoitteita realistisesta talousarviosta sekä velvoitetta alijäämän kattamisesta. Lisäksi alijäämien kattaminen vuoden 2028 loppuun mennessä vastaisi lausunnolla olevan hyvinvointialuelain muutosesityksen sisältöä.

Edellä mainittujen, aluevaltuustolle nyt esitettävien reunaehtojen mukaisesti valmisteltu talousarvio ja -suunnitelma on tarkoitus tuoda käsiteltäväksi 3.12.2025 aluevaltuuston kokoukseen.

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto antaa aluehallitukselle jatkovalmisteluohjeen, jonka mukaan vuoden 2026 talousarvio tulee laatia edellä kuvattujen reunaehtojen mukaisesti, ja että taloussuunnitelmavuodet 2026-2028 laaditaan kokonaisuutena siten, että alijäämät ovat katettuna vuoden 2028 loppuun mennessä.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 299 Oikaisuvaatimus lähipalvelulisästä**Diaarinumero**

VARHA/16409/01.02.00.00/2025

Valmistelija ja lisätietojen antaja

Henkilöstöpäällikkö Virpi Nieminen

Selostus

Tyks-sairaalapalveluiden psykiatrian sairaanhoitaja on tehnyt oikaisuvaatimuksen (liite 1) päätökseen lähipalvelulisästä (päätsnro 025070113221078/20250704). Henkilöstöpäällikkö Virpi Niemisen päätöksellä päätettiin lähipalvelulisän 4 % maksamisesta ajalla 1.6. - 30.6.2025.

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti toimivaltaiselle viranomaiselle 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ja oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava vaatimuksen kohteena oleva päätös sekä vaadittava oikaisu ja sen perustelut. Oikaisuvaatimus on tehty määräajassa ja oikealle toimielimelle.

Oikaisuvaatimuksen perustelu:

Varhassa edelleen noudatettava VSSHP:n tekemän paikallisen sopimuksen mukaisesti lähipalvelulisää sovelletaan työntekijöihin, jotka tekevät potilastyötä tai diagnostiikkaa ja joiden kanssa ei muutoin ole sovittu liikkumisesta VSSHP:n alueella osana tavanomaisia työtehtäviä. Lähipalvelulisä tulee sovellettavaksi, kun työskennellään useammassa VSSHP:n toimipaikassa, joiden etäisyys on vähintään 45 km. Satunnaisesti lähipalvelupäiviä tekeväälle työntekijälle maksetaan 2 % korotus tehtäväkohtaiseen palkkaan per lähipalvelumatkapäivä kuukaudessa.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on tehnyt kesäkuussa kaksi lähipalvelupäivää ja hänelle on myönnetty lähipalvelulisä korottamalla 4 % tehtäväkohtaista palkkaa ajalla 1.6. - 30.6.2025. Oikaisuvaatimuksessaan hän vaatii 8 % korotuksen tehtäväkohtaiseen palkkaan, perustuen toukokuussa 2025 maksettuihin lähipalvelulisään vastaavassa tilanteessa.

Toukokuussa 2025 oikaisuvaatimuksen tekijä on myös tehnyt kaksi lähipalvelupäivää. Kyseissä päätöksessä (2025060310102696/20250611) todetaan, että oikaisuvaatimuksen tekijälle maksetaan lähipalvelulisä korottamalla

tehtäväkohtaista palkkaa 4 % ajalla 1.5. - 31.5.2025. Viranhaltijapäätöksen alaosassa on ns. tekninen osa, josta palkkatiedot siirtyvät palkanlaskentajärjestelmään. Tekniseen osaan on virheellisesti ja päätöksestä poiketen merkitty lähipalvelulisän suuruudeksi 8 %. Oikaisuvaatimuksen tekijälle on virheellisesti maksettu liian suurta lähipalvelulisiä toukokuulta.

Oikaisuvaatimus ja henkilöstöjohtajan viranhaltijapäätökset ovat oheismateriaalina aluehallituksen sähköisessä työtilassa.

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus päättää hylätä oikaisuvaatimuksen esittelytekstissä todetuilla perusteilla.

Kokouskäsittely

Merkittiin, että esityslistan kohta: "Oikaisuvaatimus ja henkilöstöjohtajan viranhaltijapäätökset ovat oheismateriaalina aluehallituksen sähköisessä työtilassa" korjattiin muotoon "Oikaisuvaatimus ja henkilöstöpäällikön viranhaltijapäätökset ovat oheismateriaalina aluehallituksen sähköisessä työtilassa".

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 300 Raportti ruotsin- ja kaksikielisyyden toteutumisesta organisaatiomuutosten jälkeen

Diaarinumero

VARHA/29542/00.02.04/2024

Valmistelija ja lisätietojen antaja

Kaksikielisten palvelujen johtaja Karin Simola

Selostus

Aiempi käsittely:

Kansalliskielilautakunta 17.9.2025 § 48

Selostus

Kansalliskielilautakunta on aikaisemmin nostanut esiin ruotsinkielisten palvelujen varmistamisen merkityksen organisaatiomuutosten yhteydessä, mm. ottamalla kielitaidon huomioon uusien virkojen perustamisessa sekä rekrytoinnissa. Tammikuussa 2025 lautakunta esitteli aluehallitukselle muutamia toimenpide-ehdotuksia tähän liittyen. Näiden käsittelyn yhteydessä aluehallitus esitti toivomuksen seurannasta vuonna 2025 puoli vuotta organisaatiomuutosten jälkeen. Kaikkien tulosalueiden tulee kuulua seurannan piiriin.

Kansalliskielilautakunta päätti 3.4.2025 § 18, että lautakunta koordinoi asian valmistelua ja laatii syksyn 2025 aikana seurantaraportin aluehallitukselle ja totesi, että seurannan tulee antaa katsaus siihen, miten organisaatiomuutokset ovat vaikuttaneet ruotsinkielisten palvelujen saatavuuteen sekä mahdollisuuksiin niiden tuottamiseen. Seuranta perustuu pääasiallisesti (olemassa oleviin) seurantatietoihin ja sitä täydennetään tulosalueiden johdolle suunnatulla kyselyllä.

Raportti esitetään lautakunnalle kokouksessa.

Kaksikielisten palvelujen johtajan päätösehdotus

Kansallislautakunta päättää hyväksyä raportin ruotsin- ja kaksikielisyyden seurannasta organisaatiomuutosten jälkeen ja luovuttaa sen aluehallitukselle tiedoksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus 6.10.2025

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus päättää merkitä tiedoksi raportin ruotsin- ja kaksikielisyyden seurannasta organisaatiomuutosten jälkeen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

1. Raportti ruotsinkielisistä palveluista organisaatiomuutosten jälkeen

§ 301 Ehdotus kielellisestä vaikutusarvioinnista leikkausten yhteydessä**Diaarinumero**

VARHA/20544/00.01.03.01/2025

Valmistelija ja lisätietojen antaja

Kaksikielisten palvelujen johtaja Karin Simola

Selostus**Aiempi käsittely:**

Kansalliskielilautakunta 17.9.2025 § 49

Selostus

Hyvinvointialueesta annetun lain 33 §:n mukaan kansalliskielilautakunnan tehtävänä on selvittää, arvioida ja lausua siitä, miten päätökset vaikuttavat kielellisten oikeuksien käytännön toteutumiseen. Kansalliskielilautakunta päätti kokouksessaan 27.8.2025, että asia kielellisten vaikutusten arvioinnista leikkausten yhteydessä valmistellaan lautakunnan seuraavaan kokoukseen.

Perustuslain 17 §:ssä säädetään, että suomi ja ruotsi ovat kansalliskieliä ja että molempien kieliryhmien sivistykselliset ja yhteiskunnalliset tarpeet tulee turvata samanlaisten perusteiden mukaan. Kielilain 5 § (423/2003) velvoittaa viranomaiset omasta aloitteestaan huolehtimaan, että kielelliset oikeudet toteutuvat käytännössä ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 5 §:ssä säädetään, että kaksikielisillä hyvinvointialueilla sosiaali- ja terveydenhuolto tulee järjestää suomeksi ja ruotsiksi siten, että asiakkaat tulevat palvelluiksi valitsemallaan kielellä. Kaiken kaikkiaan lainsäädäntö antaa perustan sille, että kielelliset oikeudet täytyy turvata päätöksissä, jotka koskevat palveluja ja niiden järjestämistä.

Kansalliskielilautakunnan kokouksessa 27.8.2025 lautakunta totesi, että nykytilanteessa Varhassa ei tehdä kielellisten vaikutusten systemaattista arviointia leikkausten valmistelun yhteydessä. Tämä voi muodostaa riskin, ettei vähemmistön kielellisiä oikeuksia riittävässä määrin huomioida asian valmistelussa ja päätösehdotuksen esittelyssä.

Vaikutusarvioinnin puuttuminen voi käytännössä johtaa heikentyneeseen

palveluihin pääsyyn ruotsin kielellä.

Aluehallitus on aiemmin, 25.2.2025 § 67, päättänyt, että kielellinen vaikutusarviointi tulee tehdä sellaisten organisaatiomuutosten yhteydessä, jotka vaikuttavat palvelutuotantoon. Yhdenmukaisen käytännön varmistamiseksi on tärkeää, että samaa periaatetta sovelletaan myös leikkausten yhteydessä.

Kielellinen vaikutusarviointi voi esimerkiksi sisältää analyysin vaikutuksista palveluihin pääsyyn molemmilla kansalliskielillä, mitä toimenpiteitä oikeuksien turvaamiseksi tarvitaan sekä selvityksen mahdollisista kustannuksista tai resurssitarpeista.

Kaksikielisten palvelujen johtajan päätösehdotus

Kansalliskielilautakunta ehdottaa aluehallitukselle, että Varhassa kaikkia päätöksiä taloudellisista leikkauksista edeltää dokumentoitu kielellinen vaikutusarviointi.

Kokouskäsitely

Keskustelun aikana ehdotettiin seuraavaa lisäystä päätösehdotukseen: "Arvioinnissa tulee erityisesti analysoida, kuinka leikkaukset vaikuttavat ruotsinkielisiin palveluihin pääsyyn ottaen huomioon henkilöstöresurssit, saavuttavuuden ja etäisyyden siten, että perustuslain vaatimus yhtäläisistä kielellisistä oikeuksista toteutuu."

Kansalliskielilautakunta päätti yksimielisesti sisällyttää lisäyksen päätösehdotukseen.

Tämän jälkeen esittelijä muutti päätösehdotustaan lautakunnan lisäyksen mukaisesti.

Päätös

Kansalliskielilautakunta päätti muutetun ehdotuksen mukaisesti:

Kansalliskielilautakunta ehdottaa aluehallitukselle, että Varhassa kaikkia päätöksiä taloudellisista leikkauksista edeltää dokumentoitu kielellinen vaikutusarviointi. Arvioinnissa tulee erityisesti analysoida, kuinka leikkaukset vaikuttavat ruotsinkielisiin palveluihin pääsyyn ottaen huomioon henkilöstöresurssit, saavuttavuuden ja etäisyyden siten, että perustuslain

vaatimus yhtäläisistä kielellisistä oikeuksista toteutuu.

Aluehallitus 6.10.2025

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus päättää, että tulevissa palvelutuotantoon vaikuttavissa talouden sopeuttamistoimenpiteiden valmistelussa edellytetään kielellisten vaikutusten arviointia osana kokonaisarviointia.

Kokouskäsittely

Merkittiin, että puheenjohtaja Niina Alho teki Sofia Maleike-Ruoholan, Otto Bruunin ja Sauli Seittenrannan kannattamana muutosehdotuksen:

Aluehallitus päättää, että tulevissa palvelutuotannon merkittävässä muutoksissa, valmistelussa edellytetään kielellisten vaikutusten arviointia osana kokonaisarviointia.

Puheenjohtajan tiedusteltua aluehallituksen jäsenten kantaa tehtyyn muutosehdotukseen, jäsenet päättivät yksimielisesti hyväksyä tehdyn muutosehdotuksen.

Päätös

Aluehallitus päätti, että tulevissa palvelutuotannon merkittävässä muutoksissa, valmistelussa edellytetään kielellisten vaikutusten arviointia osana kokonaisarviointia.

§ 302 Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien paperittomien terveydenhuollon nykylaajuuden takaamista

Diaarinumero

VARHA/13972/00.02.10/2025

Valmistelija ja lisätietojen antaja

Sotokeskuspalvelujen palvelujohtaja Jane Marttila, integraatiopäällikkö Teija Ahokas ja hallintoylilääkäri Jutta Peltoniemi

Selostus

Niina Ratilainen ja 28 muuta aluevaltuutettua ovat tehneet 4.6.2025 (79 §) aloitteen paperittomien terveydenhuollon nykylaajuuden takaamisesta. Aloitteessa esitetään, että Varsinais-Suomen hyvinvointialue (Varha) säilyttää paperittomien ihmisten terveydenhuollon nykyisen laajuuden, vaikka hallituksen esitys (HE 50/2025 vp) tulisi hyväksytyksi. (Liite 1)

Aloitteessa perustellaan hallituksen esityksen olevan heikennys, joka olisi epäinhimillinen sekä kansanterveydellisesti ja taloudellisesti haitallinen. Aloitteessa vaaditaan, että Varhan tulee varmistaa, että kohtelemme alueemme asukkaita hoidon tarpeen arvion kautta ja potilaan terveydentilan edellyttämällä tavalla yhdenvertaisesti ja ihmisoikeuksia kunnioittaen. Aloitteessa tuodaan myös esille terveydenhuollon eettiset periaatteet ja Suomen kansainväliset ihmisoikeusvelvoitteet tukevat hoidon tarjoamista kaikille ihmisille, oleskelustuksesta riippumatta.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Hallituksen esityksessä HE 50/2025 vp ehdotetaan, että laittomasti Suomessa oleskelevien oikeutta sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin rajataan nykyisestä. Tällä hetkellä he voivat saada myös kiireetöntä hoitoa, mutta jatkossa ei olisi velvollisuutta järjestää muuta kuin kiireellistä hoitoa sekä erikseen rajattuja välttämättömiä palveluja. Poikkeuksena hoito annettaisiin edelleen, kun se olisi välttämätöntä yksilön, lapsen tai esimerkiksi avun tarpeessa olevan vammaisen henkilön tilanteessa. Laki mahdollistaisi jatkossakin esimerkiksi epilepsian ja diabeteksen hoidon välttämättömissä tilanteissa. Raskauteen liittyvät palvelut sekä lasten tarvitsema hoito järjestettäisiin edelleen samoin kuin alueen asukkaille, ja alaikäisenä aloitettu hoito jatkuisi täysi-ikäisyyteen asti Hallituksen esitys on valtuustoaloitteen vastausta laadittaessa valiokuntakäsittelyssä.

Perustusvaliokunta hyväksyi 3.6.2025 ja sosiaali- ja terveysvaliokunta 3.9.2025 asiantuntijasuunnitelmat. Sosiaali- ja terveysvaliokunta tulee kuulemaan kirjallisesti myös Varsinais-Suomen hyvinvointialueen asiantuntijoita.

Varsinais-Suomen hyvinvointialueella noudatetaan tällä hetkellä voimassa olevaa lainsäädäntöä paperittomien terveyspalveluiden osalta. Mikäli sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisalakia koskeva muutos tulee voimaan, laittomasti maassa oleskelevien henkilöiden terveyspalveluiden ja myös sosiaalipalveluiden mahdollista laajentamista lakisääteisten palveluiden lisäksi tulee arvioida osana hyvinvointialueen toiminta- ja taloussuunnitelmaa. Varsinais-Suomen hyvinvointialueen hallintosäännön mukaisesti aluehallitus hyväksyy palveluvalikoiman, palvelukuvaukset, palvelutason ja palvelujen laatukriteerit sekä muut vastaavat palvelujen ohjausasiakirjat, kun päätös koskee usean tulosalueen palveluja. Tässä tapauksessa päätös koskettaisi useampaa tulosaluetta eli Tyks-sairaalapalveluja ja sotekeskuspalveluja. On lisäksi myös huomioitava, että laki terveydenhuollon ammattihenkilöstä säättää (22§), että laillistettu lääkäri päättää yksittäisen potilaan lääketieteellisestä tutkimuksesta, taudinmäärittämisestä ja siihen liittyvästä hoidosta.

Paperittomien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen keskittämisen mahdollisuuksien selvittäminen on käynnistynyt syksyllä 2025 ja osana tätä työskentelyä tullaan valmistelemaan selvitys palvelujen keskittämisen mahdollisuuksista ja palveluvalikosta. Lainsäädännön mahdollisia muutoksia seurataan osana työryhmän työskentelyä ja muutokset otetaan huomioon valmistelussa.

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää merkitä aloitteeseen annetun vastauksen tiedoksi ja todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Kokouskäsittely

Merkittiin, että puheenjohtaja Niina Alho teki Sofia Maleike-Ruoholan ja Heidi Aaltosen kannattamana muutosehdotuksen:

Aluehallitus päättää linjata, että jatkovalmistelussa lähtökohdaksi otetaan paperittomien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden säilyttäminen ennallaan myös mahdollisten lainsäädäntömuutosten jälkeen, siltä osin kuin se hyvinvointialueen järjestämisvastuun ja toimivallan puitteissa on mahdollista.

Aluehallitus päättää lisäksi esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee

valtuustoaloitteen ja siihen annetun vastauksen tiedoksi sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Puheenjohtaja totesi, että asian käsittelyn aikana on tehty kannatettu muutosesitys ja aluehallituksen tulee suorittaa äänestys.

Puheenjohtaja ehdotti äänestysjärjestykseksi, että pohjaehdotusta kannattavat äänestävät JAA ja tehtyä muutosesitystä kannattavat EI. Aluehallitus hyväksyi puheenjohtajan ehdotuksen äänestysjärjestykseksi.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä pohjaehdotus sai 7 ääntä ja muutosehdotus 8 ääntä (liite).

Puheenjohtaja totesi aluehallituksen hyväksyneen muutosehdotuksen äänestyksen jälkeen.

Päätös

Aluehallitus päätti linjata, että jatkovalmistelussa lähtökohdaksi otetaan paperittomien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden säilyttäminen ennallaan myös mahdollisten lainsäädäntömuutosten jälkeen, siltä osin kuin se hyvinvointialueen järjestämisvastuun ja toimivallan puitteissa on mahdollista.

Aluehallitus päätti lisäksi esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee valtuustoaloitteen ja siihen annetun vastauksen tiedoksi sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Liitteet

1. Valtuustoaloite
2. Äänestys

§ 303 Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien matalan kynnyksen kohtaamispaikkaa päihdeongelmista kärsiville Turun keskustaan

Diaarinumero

VARHA/12824/00.02.10/2025

Valmistelija ja lisätietojen antaja

Integraatiopäällikkö Teija Ahokas, työikäisten palvelujen johtaja Marika Lehtinen ja erityisasiantuntija Anri Niskala

Selostus

Vasemmistoliiton aluevaltuustoryhmä ja muut aloitteen allekirjoittaneet ovat tehneet 20.5.2025 (§ 48) valtuustoaloitteen koskien matalan kynnyksen kohtaamispaikkaa. Aloitteessa esitetään, että Varha yhdessä Turun kaupungin kanssa edistää Turun keskustaan matalan kynnyksen kohtaamispaikan toteutumista, joka vastaisi vallitsevaan tarpeeseen ja sen seurauksiin. (Liite 1)

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Nykytilanne matalan kynnyksen palveluissa

Monipalvelukeskus

Monipalvelukeskus Toivo ja siellä toimiva Päiväkeskus ja tilapäismajoitus Etappi palvelevat klo 08.15-14.00 päihdeasiakkaita Varhassa. Kauppatorilta on matkaa 1,3 km Etappiin, joten palvelut löytyvät kävelymatkan päästä. Monipalvelukeskus Toivoon luovutus Varhalle on 22.10.25, jonka jälkeen Etapin toiminnot siirtyvät sinne. Siihen asti Etapin toiminnot jatkuvat normaalisti nykyisissä tiloissa.

Päiväkeskus Etappi tarjoaa arkisin täysi-ikäisille asiakkaille päiväkeskuspalveluita. Päiväkeskus on maksuton matalan kynnyksen toimipiste täysi-ikäisille, johon voi hakeutua omatoimisesti. Asiointi ei edellytä päihdeettömyyttä, mutta asiallinen ja muita kunnioittava käyttäytyminen on välttämätöntä. Etapissa voi asioida täysin anonyymisti. Päiväkeskuksessa voi saada apua ja ohjausta esimerkiksi asumiseen, päihderiippuvuuteen ja toimeentuloon liittyvissä asioissa. Päiväkeskuksessa voi mm. huolehtia hygieniasta, saada vaatelahjoituksia ja ruokailla. Päiväkeskuspalvelut ovat auki maanantaista torstaihin klo 08.15-15.30 ja perjantaisin klo 08.15-14.00. Arkipäivinä ja viikonloppuisin päiväkeskus on suljettu.

Tilapäismajoitus Etappi tarjoaa lyhytaikaista tilapäistä asumispalvelua 18 vuotta täyttäneille asunnottomille. Tilapäismajoitukseen voi hakeutua omatoimisesti tai viranomaistahon ohjaamana. Asiointi ei edellytä päihteettömyyttä, mutta asiallinen ja muita kunnioittava käyttäytyminen on välttämätöntä. Tilapäismajoitus on auki maanantaista torstaihin klo 16.00-08.00. Perjantaina klo 14.30 eteenpäin. Viikonloppuisin ja pyhäpäivinä ympärivuorokautisesti. Muina aikoina päiväkeskuspalvelut ovat asiakkaiden käytössä.

Järjestöjen ylläpitämät kohtaamispaikat

Järjestöjen ylläpitämät kohtaamispaikat Turussa ja muualla Varsinais-Suomessa ovat tärkeä osa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuutta. Ne eivät korvaa julkisia palveluita, mutta täydentävät niitä monin tavoin, erityisesti silloin kun julkinen sektori ei yksin pysty vastaamaan ihmisten tarpeisiin.

Järjestöjen kohtaamispaikat ovat turvaverkkoja, jotka kantavat ihmisiä silloin, kun julkinen palvelujärjestelmä ei riitä tai tavoita. Järjestöt tavoittavat ihmisiä, jotka eivät käytä tai eivät halua apua julkisista palveluista.

Järjestöjen kohtaamispaikat tarjoavat:

- matalan kynnyksen tukea: ei vaadita lähetteitä, diagnooseja tai ajanvarausta
- vertaistukea ja yhteisöllisyyttä: mahdollisuuden kohdata ihmisiä, joilla on samankaltaisia kokemuksia
- ruoka- ja keskusteluapua, toimintaa ja ryhmiä
- turvallisia tiloja kriiseissä tai yksinäisyyden keskellä
- mahdollisuuden osallistua ja vaikuttaa mm. vapaaehtoisena, kokemusasiantuntijana tai vaikkapa ryhmien vetäjänä

Turun keskustan kohtaamispaikat

Turun keskustassa toimii useita kaikille avoimia kohtaamispaikkoja. Yliopistonkadulla toimivaa Elokoloa ylläpitää EHYT ry yhteistyössä Turun alueen elämäntapayhdistys ry:n kanssa. Elokolo tarjoaa matalan kynnyksen tilan, jossa voi kohdata muita ihmisiä, viettää aikaa turvallisessa ympäristössä, ruokailla, lukea lehtiä, osallistua tapahtumiin jne. Elokolo on avoin kaikenikäisille ja taustaisille ihmisille. Toiminta perustuu yhteisöllisyyteen, yhdenvertaisuuteen ja päihteettömyyteen.

Kohtaamispaikka ITU toimii Hämeenkadulla, ja sitä ylläpitää

mielenterveysyhdistys ITU ry. Se tarjoaa turvallisen ja päihteettömän tilan erityisesti psyykkisesti oireileville ja toipuville ihmisille. Kohtaamispaikka ITU tarjoaa lounasta, teemallisia ryhmiä ja tapahtumia, vertaistukea että kokemusasiantuntijatoimintaa. Kohtaamispaikka ITU on päihteetön tila.

Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä avaa tänä syksynä Turun keskustaan uuden kohtaamispaikan, Varikon, jonka kohderyhmänä on nuoret aikuiset, opiskelijat ja hengellistä yhteisöä etsivät. Varikon toimintana on mm. yhteisöruokailut, keskustelutuki sekä vapaaehtoistoiminta.

Yhteistyö mielenterveys- ja päihdejärjestöjen neuvottelukunnan kanssa

Varsinais-Suomen hyvinvointialue tekee monipuolista yhteistyötä järjestöjen kanssa. Varha myöntää vuosittain järjestöavustuksia sekä tarjoaa tilojaan maksutta järjestöjen käyttöön. Varha on myöntänyt avustusta sekä Turun elämäntapayhdistys ry:lle että Itä ry:lle. Yhteistyö on kuitenkin paljon muutakin kuin rahaa ja tiloja; se on myös yhteisiä toimintamalleja ja kehittämistyötä.

Yhtenä tärkeänä järjestyhteistyön rakenteena Varhan ja mielenterveys- ja päihdejärjestöjen välillä toimii Mielenterveys- ja päihdejärjestöjen neuvottelukunta, joka kokoaa yhteen alueen keskeiset toimijat. Syksyllä 2025 Varha käynnistää vuoropuhelun neuvottelukunnan kanssa nykyisten palveluiden kattavuuteen liittyen ja selvittää, pitääkö toimintaa kehittää vastaamaan tarpeita. Varha pitää tärkeänä, että asukkailla on mahdollisuus turvallisiin ja helposti saavutettaviin kohtaamispaikkoihin, ei pelkästään Turussa, vaan koko Varsinais-Suomen alueella.

TurVa-asunnottomuushanke

TurVa-asunnottomuushanke käynnistyi keväällä 2025. Hanke on Turun kaupungin ja Varhan yhteinen ja päätavoitteena on vaikuttaa asunnottomuuteen. Hankkeen tavoitteina ovat aloitteen mukaiseen kokonaisuuteen liittyen muun muassa tavoite vahvistaa matalan kynnyksen kohtaamispaikkojen ja etsivien palvelujen saatavuutta ja lisätä jalkautuvaa sosiaalityötä esimerkiksi ruoka-apua tarjoaviin toimipisteisiin. Hankkeessa on tavoitteena pilotoida jalkautuvaa sosiaalityötä hyödyntäen jo olemassa olevia kohtaamispaikkoja.

Yhteenveto

Yllä kuvattujen järjestyhteistyön, hankekehittämisen ja oman toiminnan muun kehittämisen kautta on mahdollisuus saada kokonaiskuva nykytilanteesta ja

jatkotoimenpiteiden tarpeista. Tässä vaiheessa on arvioitu, että nämä toimenpiteet vastaavat selvitys- ja suunnittelutarpeisiin ja niiden kautta saadaan luotua mahdolliset jatkotoimenpidesuunnitelmat.

Kohderyhmän palvelutarpeisiin pyritään vastaamaan hyödyntäen olemassa olevia palveluja ja toimipisteitä sekä tehostaen sosiaalityön jalkautumista ja mukana oloa järjestöjen työssä. Muihin toimenpiteisiin ei ole arvioitu olevan tarvetta eikä mahdollisuuttakaan tässä vaiheessa.

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää merkitä aloitteeseen annetun vastauksen tiedoksi ja todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

1. Valtuustoaloite

§ 304 Vastaus vaaterahaa koskevaan valtuustoaloitteeseen**Diaarinumero**

VARHA/9334/00.02.10/2025

Valmistelija ja lisätietojen antaja

Henkilöstöjohtaja Noora Nordberg
Tukipalvelujohtaja Janne Saarinen

Selostus**Aiempi käsittely:**

Henkilöstöjaosto 25.9.2025 § 47

Selostus

Vasemmistoliiton aluevaltuustoryhmä on tehnyt valtuuston kokouksessa 9.4.2025 § 29 valtuustoaloitteen vaaterahan selvittämisestä osana Varhan henkilöstöetuuksia. Aloitteessa todetaan, että useassa Varhan työpisteessä käytetään työnantajan tarjoamaa suojavaatetusta. Kuitenkin monissa Varhan työpisteissä käytetään omia vaatteita ja työntekijän on hankittava mm. työjalkineensa itse. Aloitteessa esitetään, että vaateraha voisi lisätä Varhan vetovoimaisuutta työnantajana ja olisi konkreettinen kädenojennus työolojen parantamisen suuntaan sekä osoitus ammattilaisten työn arvostamisesta.

Lainsäädännössä lähtökohtana on, että viranhaltija tai työntekijä vastaa niiden vaatteiden hankinnasta ja kunnossapidosta, joita hän työssään käyttää. Työssä käytettävien vaatteiden tulee olla asianmukaisia ja työtehtävään soveltuvia eikä vaatteista saa aiheutua tapaturman vaaraa (Työturvallisuuslaki 20 §). Työntekijän tulee itse valita sopiva työvaatetus tarvittaessa työnantajan tapaturmien estämiseksi antamia ohjeita noudattaen.

Suojavaatteiden ja henkilösuojainten käyttö perustuu vaarojen selvittämiseen ja arviointiin. Jos työturvallisuuslain velvoittaman riskien arvioinnin sekä työn vaarojen ja haittojen arvioinnin perusteella tulee hankkia suojavaate tai liukastumista ehkäisevät jalkineet, niiden hankinta on työnantajan vastuulla. Silloin, kun kysymys ei ole henkilösuojaimesta, viranhaltijan/työntekijän tulee itse valita sopiva työvaatetus noudattaen työnantajan tapaturmien estämiseksi mahdollisesti antamia ohjeita. Kyse ei ole silloin suojavaatetuksesta, jos annetaan

rahaa vaatteiden hankintaa varten. Varha tarjoaa henkilöstölleen yhteiskäyttöisiä suojavaatteita. Suojavaatteet ovat suunniteltu soveltumaan korkean hygieniavaatimuksen työtehtäviin ja ammattimaiseen pesulaprosessiin.

Hyvinvointialueilla on tehtäviä, joissa työnantaja edellyttää tietyn työvaatetuksen käyttöä ja vastaa työvaatetuksesta. Työnantaja voi myös harkintansa mukaan huolehtia työvaatetuksesta esim. ammatin/tehtävän tunnistettavuuden vuoksi. Työnantajan tarjoaman työasun tarve kussakin työtehtävässä arvioidaan riskiperusteisesti. Työnantajan tarjoamaa työasua käyttävät pääsääntöisesti työntekijät, jotka hoitavat potilaita, asukkaita tai asiakkaita, puhtauspalveluiden työntekijät sekä työntekijät, joiden vaatteet mahdollisesti likaantuvat tai kontaminoituvat työssä. Jos työnantaja tarjoaa työasun, sitä on käytettävä. Työasun on peitettävä sen alla olevat omat vaatteet. Varha tarjoaa työvaatteet tunnistaumissyistä ammattiryhmille, jotka pääsääntöisesti liikkuvat itsenäisesti sairaaloiden huoltotiloissa, kuten sisälogistiikka. Työkenkiä Varha tarjoaa korkean hygienian työtehtäviin, kuten leikkaussalit, apteekki, välinehuolto, ja tehtäviin, joissa tarvitaan turvakenkiä.

Varhan henkilöstöstä suurin osa käyttää työssään joko työnantajan määrittelemiä työvaatteita tai suojavaatetusta. Käytännössä vain hallinnollisissa ja asiantuntijatehtävissä sekä useissa sosiaalihuollon tehtävissä työskentelevällä henkilöstöllä ei ole työnantajan määräämää ja kustantamaan työ- tai suoja-asua.

Aloitteesta ei käy tarkemmin ilmi, onko sen tarkoituksena ollut kohdentaa vain siihen henkilöstöön, jolle työnantaja ei tarjoa suojavaatetusta tai työvaatteita. Mikäli näin tulkitaan, kohdistuisi mahdollinen vaateraha vain pieneen osaan Varhan henkilöstöä, käytännössä hallinnon henkilöstölle, joka ei hygieni- tai turvallisuussyistä työnantajan määrittelemiä suojavaatteita työssään tarvitse. Työkenkiä koskettava vaateraha kohdentuisi henkilöstölle laajemmin, mutta sekään ei kattaisi kaikkia, sillä ne, joille on hygieni- tai turvallisuussyistä määritelty työnantajan työkenkät, joutuvat niitä käyttämään jatkossakin.

Hyvinvointialan yleisessä virka- ja työehtosopimuksessa (HYVTES) tai muissakaan kunta- ja hyvinvointialan virka- ja työehtosopimuksissa ei ole sovittu ns. vaaterahasta työssä käytettävien vaatteiden hankkimiseksi. Vaateraha perustuu täysin joko paikalliseen sopimukseen tai hyvinvointialueen omaan päätökseen. Vaaterahan maksamista harkittaessa tulee huolehtia eri henkilöstöryhmien yhdenvertaisesta ja tasapuolisesta kohtelusta.

Varhassa maksetaan siirtyneiden organisaatioiden käytäntöjen myötä vaatehuoltorahaa yli 800 työntekijälle mm. kotihoidon palveluissa,

vammaispalveluissa sekä perhekeskuspalveluissa. Henkilökunnan työvaatteet ovat pääsääntöisesti yhteiskäyttöisiä Puron vuokravaatteita, ja Puro Tekstiilihuoltopalvelut Oy huoltaa työvaatteet. Tarkoitus on, että kaikkien yksiköiden työvaatteet tulevat Puro Tekstiilihuoltopalvelut Oy:n kautta, ja vaaterahan maksaminen on poikkeus. Vaatehuoltorahan suuruus on viisi euroa kuukaudessa.

Verotuksen näkökulmasta verotettavaa tuloa ei ole työnantajan järjestämä suojavaatetus, jota käytetään työtehtävien hoitamiseen. Työntekijälle ei synny veronalaista etua myöskään työnantajan hankkimista muista työvaatteista, kun työn luonne on sellainen, että henkilökunnan yhtenäinen vaatetus on tarpeen esimerkiksi siksi, että henkilökunnan erottaa asiakkaiden joukosta. Työvaatteiden täytyy tällöin olla sellaisia, että ne erottuvat selvästi asiakkaiden vaatetuksesta (niissä on esim. työnantajan logo) eikä niitä saa käyttää vapaa-ajalla. Lisäksi vaatteiden omistusoikeuden täytyy säilyä työnantajalla. Sen sijaan työnantajan maksama vaateraha vain osalle henkilöstöä on palkan luontoinen etu, joka on saajalleen veronalaista tuloa.

Vaateraha, jota työnantaja maksaisi vain sille osalle henkilöstöä, jolle työnantaja ei tarjoa suojavaatteita tai työasua, ei voida pitää tarkoituksenmukaisena henkilöstöetuna. Se ei kohdistu koko henkilöstöön, jolloin se on saajalleen veronalaista tuloa. Lisäksi vaaterahan maksamisen voidaan arvioida lisäävän eriarvoisuutta, sillä henkilöstö, jonka työnantaja on määrännyt käyttämään suoja-asua tai työvaatetta, on velvollinen sitä käyttämään, kun taas muu osa henkilöstöstä saisi työnantajalta tukea haluamansa kaltaisen vaatetuksen hankkimiseen.

Henkilöstöedut ovat palkkaan kuuluvien rahallisten korvausten lisäksi tarjottavia etuja, joilla voidaan tukea työntekijöiden taloudellista turvallisuutta, terveyttä ja kokonaisvaltaista hyvinvointia. Työnantajan harkinnan mukaan tarjoamalla henkilöstöeduilla tavoitellaan henkilöstön hyvinvoinnin lisäämistä, työtyytyväisyyttä ja sitä kautta sitoutumista työnantajaan. Kilpailukykyisillä henkilöstöeduilla on myös vaikutuksia työnantajan vetovoimaan ja työnantajakuvaan.

Henkilöstöetujen yhdenvertainen kohdentuminen koko henkilöstölle lisää henkilöstön luottamusta työnantajaan ja varmistaa henkilöstöetujen verottomuuden. Edellä mainituista syistä aluevaltuustolle esitetään, että selvitys vaaterahan maksamisesta työntekijöille osana henkilöstöetuja merkittäisiin tiedoksi siten, ettei se anna aiheutta enempään toimenpiteisiin.

Asiaa käsiteltiin yhteistyötoimikunnan kokouksessa 17.9.2025, jossa henkilöstön edustajat esittivät oman näkemyksensä asiaan. Henkilöstöjärjestöjen näkemyksen mukaan Varhan linjaama käytäntö ei kohtelee työntekijöitä tasapuolisesti, vaan käytännöt esim. vaatteiden huoltorahan osalta saattavat vaihdella yksiköiden sisälläkin. Lisäksi käytännöt vaihtelevat riippuen siitä, mikä palvelu on kyseessä. Henkilöstön edustajat nostivat esiin myös sen, että turvajalkineiden osalta tulkinta on suppea ja epämääräinen, ja esim. kotihoidossa turvalliset jalkineet olisivat tarpeen etenkin talvikeleillä. Henkilöstön edustajat nostivat vastineessaan esille myös epäkohtia liittyen työvaatteiden tarjoamiseen, niiden säilytykseen sekä vaatevalikoiman soveltuvuuteen. Henkilöstön edustajien vastine asiaan on kokonaisuudessaan esityslistan liitteenä.

Varhan hallintosäännön 41 §:n mukaan aluehallituksen henkilöstöjaosto päättää vuosittain myönnettävistä henkilöstöetuuksista niille talousarviossa varattujen määrärahojen puitteissa. Mahdollisuutta henkilöstöetujen myöntämiseen arvioidaan vuosittain talousarvion laadinnan yhteydessä.

Henkilöstöjohtajan päätösehdotus

Henkilöstöjaosto merkitsee tiedoksi aluehallitukselle esitettävän vastauksen valtuustoaloitteeseen vaaterahan maksamisesta osana henkilöstöetuja.

Päätös

Henkilöstöjaosto päätti merkitä tiedoksi aluehallitukselle esitettävän vastauksen valtuustoaloitteeseen vaaterahan maksamisesta osana henkilöstöetuja.

Lisäksi henkilöstöjaosto edellytti työ- ja suojavaatteita koskevien käytäntöjen yhdenvertaisuuden arvioimiseksi viranhaltijoita esittämään selvitystä seuraaviin kysymyksiin

- Miten työ- ja suojavaatteet on tällä hetkellä järjestetty, mitä työtehtäviä se koskee ja mitkä ovat kustannukset? Entä missä tehtävissä on käytössä vaateraha ja millä perusteilla?
- Millainen on riskien arviointi, jolla suojavaatteiden tarvetta ja sisältöjä (Esim. työ-/turvakenkä peruste) arvioidaan?
- Lisäksi pyydämme selvittämään tauko- ja sosiaalityötilojen tilanteen. Ovatko tilat vähintään lain edellyttämällä tasolla ja yhdenvertaisesti kaikkien (ml. sijaiset) saatavilla ja käytössä (esim. pukukaapit, työn tauotus, suihku).

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää merkitä aloitteeseen annetun vastauksen tiedoksi ja todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

1. Vaaterahaa koskeva valtuustoaloite
2. Henkilöstöjärjestöjen vastine vaaterahaa koskevaan valtuustoaloitteeseen

§ 305 Aluevaltuuston 24.9.2025 päätösten toimeenpano**Diaarinumero**

VARHA/5474/00.02.01/2025

Valmistelija ja lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Jari-Pekka Tuominen

Selostus

Aluehallituksen tehtäviin kuuluu hyvinvointialuelain 43 §:n mukaan vastata aluevaltuuston päätösten täytäntöönpanosta.

Hyvinvointialuelain 148 §:n mukaan päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos oikaisuvaatimus tai valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi taikka jos oikaisuvaatimuksen käsittelevä toimielin tai valitusviranomainen kieltää täytäntöönpanon.

Aluevaltuuston 24.9.2025 pidetyn kokouksen päätökset tulevat lainvoimaisiksi vasta aluehallituksen 6.10.2025 kokouksen jälkeen.

Ottaen huomioon päätösten luonteen voitaneen täytäntöönpanosta päättää tässä kokouksessa. Aluevaltuuston asiat 81 - 86, 88, 91 - 94 ja 96 § ovat luonteeltaan aluevaltuuston järjestäytymiseen tai tiedottamiseen liittyviä asioita, eivätkä ne vaadi erillistä täytäntöönpanoa.

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus päättää panna aluevaltuuston 24.9.2025 tekemät päätökset täytäntöön seuraavasti:

- Asia 87 § Hyvinvointialueen osavuosisikatsaus 1.1. - 30.6.2025. Päätös merkitään tiedoksi.
- Asia 89 § Vuosien 2025-2029 tilivelvollisten nimeäminen. Päätös lähetetään tilivelvolliseksi nimetyille tiedoksi.
- Asia 90 § Muutos Länsi-Suomen yhteistyöalueen yhteistyösopimukseen. Päätös lähetetään Satakunnan hyvinvointialueen ja Pohjanmaan hyvinvointialueen kirjaamoihin tiedoksi sekä strategisen johdon yksikön johtavalle asiantuntijalle toimeenpantavaksi.
- Asia 95 § Valtuutettujen aloitteet. Kokouksessa jätettiin seuraavat yhdeksän

aloitetta:

1. Aloite poikkeusolojen suunnitelma väestön liikkumisesta ja palveluihin pääsystä. Lähetetään tulosaluejohtaja Vesa Haloselle valmisteltavaksi.
2. Aloite hoitotarvikejakelun keskittäminen sekä kotijakelun lisääminen Varhan alueella. Lähetetään hoitotyön johtaja Tarja Heino-Toloselle valmisteltavaksi.
3. Aloite pitkäaikaiset ja oikeudenmukaiset vuokrasopimukset Varhan kiinteistöneuvotteluissa. Lähetetään kiinteistöjohtaja Timo Seppälälle valmisteltavaksi.
4. Aloite selkokielineen puhelinvaihe Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle. Lähetetään viestintäjohtaja Maria Roosille valmisteltavaksi.
5. Aloite yhteiskunnallisten vaikutusten huomioiminen palveluverkkopäätöksissä. Lähetetään strategia- ja integraatiojohtaja Antti Parpolle valmisteltavaksi.
6. Aloite anonyymien rekrytoinnin käyttöönotto Varsinais-Suomen hyvinvointialueella. Lähetetään henkilöstöjohtaja Noora Nordbergille valmisteltavaksi.
7. Aloite apua jokaiselle hädässä - perustetaan avustajasijaispankki. Lähetetään palvelujohtaja Emilia Heikkilälle valmisteltavaksi.
8. Aloite Naantalin terveyskeskuksen aukioloaikojen laajentaminen. Lähetetään palvelujohtaja Jane Marttilalle valmisteltavaksi.
9. Aloite riittävät resurssit päihdehuollon sosiaalipalveluihin. Lähetetään palvelujohtaja Emilia Heikkilälle valmisteltavaksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 306 Aluevaltuuston kokousaikataulun vahvistaminen keväälle 2026**Diaarinumero**

VARHA/21161/00.02.00/2024

Selostus

Hallintosäännön 114 §:n mukaan aluevaltuusto kokoontuu päättämääränsä aikoina ja myös silloin, kun aluevaltuuston puheenjohtaja katsoo sen tarpeelliseksi.

Aluevaltuustolle voidaan lisäksi järjestää tarvittaessa seminaareja, joiden ajankohta päätetään erikseen.

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus ehdottaa aluevaltuustolle, että se päättäisi kokoontua keväällä 2026 seuraavasti:

- ke 25.2.2026 klo 18:00
- ke 29.4.2026 klo 18:00
- ke 10.6.2026 klo 18:00

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 307 Aluevaltuuston asialistan hyväksyminen**Diaarinumero**

VARHA/1917/00.02.01/2025

Selostus

Hyvinvointialuelain 43 §:n mukaan aluehallitus vastaa aluevaltuuston päätösten valmistelusta. Aluehallitukselle esitetään yksittäisten aluevaltuuston käsiteltäväksi vietävien asioiden lisäksi erikseen hyväksyttäväksi aluevaltuuston 22.10.2025 kokouksen asialista.

Ehdotus aluevaltuuston 22.10.2025 asialistaksi on seuraava:

- § Kokouksen avaaminen
- § Nimenhuuto ja ääniluettelon hyväksyminen
- § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
- § Pöytäkirjan tarkastajat ja pöytäkirjan nähtävilläolo
- § Työjärjestyksen hyväksyminen
- § Ensihoidon palvelutasopäätös vuodelle 2026
- § Hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätös 2026 - 2027
- § Valtuutettujen aloitteet
- § Kokouksen päättäminen

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus päättää hyväksyä edellä olevan aluevaltuuston 22.10.2025 asialistan täydennettynä niillä asioilla, jotka ovat esillä erikseen tämän päivän aluehallituksen esityslistalla.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 308 Hyvinvointialueen ajankohtaiskatsaus

Diaarinumero

VARHA/1916/00.01.03.02/2025

Selostus

Hyvinvointialuejohtaja Tarmo Martikaisen ajankohtaiskatsaus.

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus ehdottaa, että aluevaltuusto päättää merkitä hyvinvointialuejohtajan antaman ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 309 Aluehallituksen otto-oikeuden käyttäminen**Diaarinumero**

VARHA/232/00.02.01/2025

Valmistelija ja lisätietojen antaja

Lakimies Tomi Tarkiainen

Selostus

Hyvinvointialuelain 97 §:n mukaan aluehallitus, aluehallituksen puheenjohtaja ja hyvinvointialuejohtaja voivat ottaa aluehallituksen käsiteltäväksi asian, joka on hyvinvointialuelain nojalla siirretty aluehallituksen alaisen viranomaisen tai aluehallituksen jaoston toimivaltaan ja jossa asianomainen viranomainen on tehnyt päätöksen. Asia on otettava ylemmän toimielimen käsiteltäväksi oikaisuvaatimusajan kuluessa.

Aluehallitus on 25.3.2025 § 105 päättänyt, että aluehallitukselle tulee ilmoittaa tehdyistä päätöksistä ainoastaan seuraavissa asiaryhmissä:

- Aluehallituksen jaostojen ja tulosalueiden lautakuntien pöytäkirjat
- Toimivallan siirtoa koskevat päätökset
- Organisaatiorakenteen ja kustannuspaikkarakenteen muutokset
- Hankintapäätökset, mikäli hankinnan ennakoitu kokonaisarvo ylittää kansallisen kynnysarvon, lukuun ottamatta potilas- ja asiakaskohtaisia hankintapäätöksiä, jotka on tehty potilas- tai asiakaskohtaisella perusteella
- Kiinteistöjen ja tilojen vuokralle antamista ja ottamista koskevat päätökset, mikäli päätöksen kohteena on vuosikustannuksiltaan vähintään 20.000 euron arvoinen sopimus
- Kiinteistöjen ja tilojen vuokralle antamista ja ottamista koskevat päätökset, mikäli päätöksen kohteena on määräaikainen sopimus yli 10 vuodeksi, sopimuksen arvosta riippumatta
- Kiinteän omaisuuden ostamista ja luovuttamista koskevat päätökset
- Yhtiön osakkeiden hankkimista ja myymistä koskevat päätökset
- Vahingonkorvauspäätökset, mikäli myönnetty korvaus ylittää 20.000 euroa
- Kehittämishankkeisiin sitoutuminen, mikäli hyvinvointialueen kustannukset tai vastuu ylittää 100.000 euroa
- Hyvinvointialuejohtajan, strategia- ja integraatiojohtajan, konsernipalveluiden tulosaluejohtajan ja tulosryhmäjohtajien tekemät valintapäätökset vakinaiseen virkasuhteeseen

- Paikalliset sopimukset
- Saatavien poistaminen

Muissa asiaryhmissä tehdyistä päätöksistä ei ilmoiteta aluehallitukselle.

Päätökset tuodaan päätösluetteloina aluehallitukselle tiedoksi aina seuraavaan aluehallituksen kokoukseen. Koska aluehallitus kokoontuu päättävään kokoukseen keskimäärin joka toinen viikko, aluehallituksen kokoukseen tiedoksi tuotavassa luettelossa osassa päätöksistä otto-oikeuden 14 päivän määräaika on saattanut kuluja umpeen jo ennen kokousta.

Päätökset lähetetään aluehallituksen puheenjohtajistolle sähköisesti viimeistään neljän päivän kuluessa päätöksen tekemisestä. Puheenjohtaja ja hyvinvointialuejohtaja voivat tarvittaessa päättää asian ottamisesta aluehallituksen käsiteltäväksi jo ennen aluehallituksen kokousta.

Hyvinvointialuelain 145 §:n mukaisesti hyvinvointialueen päätöspöytäkirjat pidetään yleisesti nähtävänä hyvinvointialueen verkkosivuilla osoitteessa <https://varha-julkaisu.triplancloud.fi> siltä osin kuin julkaisun on katsottu olevan tarpeellista eikä salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Ilmoittamisvelvollisuuden rajaamisesta huolimatta aluehallituksella on otto-oikeus myös muissa kuin sille ilmoitetuissa päätöksissä, mikäli päätös on hyvinvointialuelain 97 §:n mukaan otto-oikeuden alainen.

Aluehallitukselle toimitetaan ohessa luettelot:

- viranhaltijapäätöksistä ajalta 17.9.-30.9.2025
- henkilöstöjaoston päätöksistä 25.9.2025

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus päättää, käyttääkö se otto-oikeutta liitteissä mainittuihin päätöksiin.

Päätös

Aluehallitus päätti, että se ei käytä otto-oikeutta edellä mainittuihin päätöksiin.

Liitteet

1. Viranhaltijapäätökset
2. Henkilöstöjaoston päätökset 25.9.2025

§ 310 Tiedoksiantoasiat**Diaarinumero**

VARHA/233/00.02.01/2025

Selostus

Aluehallitukselle esitetään kokouksessa seuraavat tiedoksiannot ja selvitykset:

- Yhteistoimintaneuvottelujen tilannekatsaus
- 08/2025 Toiminnan ja talouden raportit
- Vammaisten asumispalveluiden kilpailutus
- Omatiiimit
- Miepä-palvelujen järjestäminen / AVI
- Varissuon soteasema
- ICT tilannekatsaus

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus merkitsee edellä mainitut selvitykset tiedokseen.

Kokouskäsittely

Merkittiin, että kokouksessa pidettiin tauko klo 11.03-11.08.

Merkittiin, että Omatiiimit-asian käsittely siirrettiin seuraavaan kokoukseen.

Päätös

Aluehallitus merkitsi annetut selvitykset tiedokseen.

MUUTOKSENHAKUOHJEET

A. MUUTOKSENHAKUKIELTO

Muutoksenhakukielto koskee seuraavia päätöksiä: 294, 295, 296, 297, 298, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310 §

Hyvinvointialueesta annetun lain 141 §:n mukaan päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta.

B. OIKAISUVAATIMUSOHJE

Oikaisuvaatimusohje koskee seuraavia päätöksiä: - §

Oikaisuvaatimusoikeus

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä hyvinvointialueen jäsen.

Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaisen kirjaamoon ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.

Hyvinvointialueen jäsenen sekä hyvinvointialueiden yhteistoimintaan osallisen hyvinvointialueen ja sen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on pantu nähtäville yleiseen tietoverkkoon hyvinvointialueen verkkosivustolle.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun 24 päivä tai juhannusaatto tai arkilauantai,

oikaisuvaatimuksen saa tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Varsinais-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus.

Kirjaamon yhteystiedot:

Varsinais-Suomen hyvinvointialue, kirjaamo

Käyntiosoite: Kiinamyllynkatu 4-8, Tyks U-sairaala (sisäänkäynti 3A), B-osa, 4. krs, 20520 Turku

Postiosoite: PL 52, 20521 Turku

Sähköpostiosoite: kirjaamo@varha.fi

Sähköinen asiointikanava: www.suomi.fi/viestit

Puhelinnumero: 02 313 5913

Faksinumero: 02 313 3613

Kirjaamon aukioloaika on arkisin klo 9.00-15.00

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava päätös, johon vaaditaan oikaisua, sekä se, millaista oikaisua vaaditaan ja millä perusteilla sitä vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

C.VALITUSOSOITUS

Valitusosoitus koskee seuraavia päätöksiä: 299 §

Valitusoikeus

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta aluevalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen.

Jos päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta aluevalituksin myös:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*),

Aluehallitus

6.10.2025

18/2025

- hyvinvointialueen jäsen sekä
- hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen.

Valitusaika

Aluevalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa tiedoksisaannista.

Aluevalitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Hyvinvointialueen jäsenen sekä hyvinvointialueiden yhteistoimintaan osallisen hyvinvointialueen ja sen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on pantu nähtäville yleiseen tietoverkkoon hyvinvointialueen verkkosivustolle.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Aluevalituksen saa tehdä sillä perusteella, että:

- 1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä;
- 2) päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa; tai
- 3) päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen

Aluevalitus tehdään Turun hallinto-oikeudelle.

Postiosoite: PL 32, 20101 TURKU

Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2-4, Turku

Puhelinnumero: 029 56 42400, faksinumero: 029 56 42414

Sähköpostiosoite: turku.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa:

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Aluevalituksen muoto ja sisältö

Aluevalitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Aluevalituksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Aluevalituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Aluevalituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Aluevalitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

D. HANKINTA-ASIAT, KANSALLISEN KYNNYSARVON YLITTÄVÄ

Kohdan D muutoksenhakuohje koskee seuraavia päätöksiä: --- §

Hankintayksikön tekemään päätökseen voi hakea muutosta tekemällä hankintaoikaisuvaatimuksen hankintayksikölle (I Oikaisuohje) ja/tai tekemällä valituksen markkinaoikeudelle (II Valitusosoitus markkinaoikeuteen). Molempien tekemiseen on aikaa 14

päivää tiedoksisaannista.

I Oikaisuohje

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) 132 - 135 §:n mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintoaikaisu). Hankintoaikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Hankintoaikaisun tekoaika

Asianosaisen on vaadittava hankintoaikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen toimitusosoitteen aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Tiedoksianto sähköisesti

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintoaikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

Hankintoaikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Aluehallitus

6.10.2025

18/2025

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu osoitetaan päätöksentekijälle ja toimitetaan osoitteella:

Varsinais-Suomen hyvinvointialue, kirjaamo

Käyntiosoite: Kiinamyllynkatu 4-8, Tyks U-sairaala (sisäänkäynti 3A), B-osa, 4. krs, 20520 Turku

Postiosoite: PL 52, 20521 Turku

Sähköpostiosoite: kirjaamo@varha.fi

Sähköinen asiointikanava: www.suomi.fi/viestit

Puhelinnumero: 02 313 5913

Faksinumero: 02 313 3613

Kirjaamon aukioloaika on arkisin klo 9.00-15.00

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

- 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
- 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
- 3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos:

- 1) asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai

2) siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos:

- 1) asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai
- 2) siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelämä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä säädetään.

Valituskielto

Markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta hyvinvointialueesta annetun lain eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain nojalla.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa

Aluehallitus

6.10.2025

18/2025

hankintalain 146 §:n mukaisesti.

Valitusaika ja sen alkaminen

Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Tiedoksianto sähköisesti

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valitusaika suoramarkintaa ja sopimusmuutoksia koskevissa päätöksissä***Suoramarkintaa koskeva ilmoitus***

Jos hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suoramarkintaa koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Jälki-ilmoitus suoramarkinnasta

Aluehallitus

6.10.2025

18/2025

Jos hankintayksikkö on julkaissut suorahankinnasta jälki-ilmoituksen, mutta ei suorahankintaa koskevaa ilmoitusta, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suorahankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Ei suorahankintaa koskevaa ilmoitusta eikä jälki-ilmoitusta

Jos hankintayksikkö ei ole julkaissut suorahankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suorahankintaa koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusta koskeva ilmoitus

Jos hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan.

Hakemuksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensiksi seuraavana arkipäivänä.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus

Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelinnumero: 029 56 43300, faksinumero: 029 56 43314

Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

E. HANKINTA-ASIAT, KANSALLISEN KYNNYSARVON ALITTAVA

Kohdan E muutoksenhakuohje koskee seuraavia päätöksiä: --- §

Oikaisuohje

Kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa tehtyyn hyvinvointialueen viranomaisen (hankintayksikkö) päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä annettuun ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintayksikölle hankintalain 133 §:ssä tarkoitetun vaatimuksen hankintaoikaisusta tai hyvinvointialueesta annetun lain 139 §:ssä tarkoitetun oikaisuvaatimuksen.

Oikaisua koskevan vaatimuksen voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Hyvinvointialueesta annetun lain mukaisen oikaisuvaatimuksen voi lisäksi tehdä hyvinvointialueen jäsen. Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen.

Hankintaoikaisun tekoaika

Oikaisua on vaadittava 14 päivän kuluessa siitä, kun oikaisuvaatimuksen tekijä on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen toimitusosoitteen aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Tiedoksianto sähköisesti

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä asianosaisen katsotaan saaneen hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hyvinvointialueen jäsenen sekä hyvinvointialueiden yhteistoimintaan osallisen hyvinvointialueen ja sen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on pantu nähtäville yleiseen tietoverkkoon hyvinvointialueen verkkosivustolle.

Toimitusosoite

Kirjaamon yhteystiedot:

Varsinais-Suomen hyvinvointialue, kirjaamo

Käyntiosoite: Kiinamylynkatu 4-8, Tyks U-sairaala (sisäänkäynti 3A), B-osa, 4. krs, 20520 Turku

Postiosoite: PL 52, 20521 Turku

Sähköpostiosoite: kirjaamo@varha.fi

Puhelinnumero: 02 313 5913

Faksinumero: 02 313 3613

Kirjaamon aukioloaika on arkisin klo 9.00-15.00